

„Štajerc“ izhaja vsaki petek, datiran z dnevom naslednje nedelje.

Naročnina velja za Avstrijo: za celo leto 3 krome, za pol in četrť leta razmerno; za Ogrsko 4 K 50 vin. za celo leto; za Nemčijo stane za celo leto 5 kron, za Ameriko pa 6 kron; za drugo inozemstvo se računi naročninó z ozirom na visokost poštnine. Naročnino je plačati naprej. Posamezne štev. se prodajajo po 6 v.

Uredništvo in upravníštvo se nahajata v Ptujú, gledališko poslopje štev. 3.

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastonj, ali rokopiše se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torek zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inserterov) je za celo stran K 64, za 1/2 strani K 32, za 1/4 strani K 16, za 1/8 strani K 8, za 1/16 strani K 4, za 1/32 strani K 2, za 1/64 strani K 1. — Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Štev. 47.

V Ptujú v nedeljo dne 22. novembra 1908.

IX. letnik.

Zopet prvaški polom!

(Polom posojilnice v Šoštanjú. Ivan Vošnjak v preiskovalnem zaporu. Dr. Mayer v konkurzu. Denarji kmetjskih vložnikov v velikanski nevarnosti!) —

Pretekli ponedeljek so prinesli listi razburljivo novico, ki bode presenetila vso saleško dolino in tudi vso spodnjo Štajersko sploh. Izvedelo se je namreč, da je zapovedalo celjsko državno pravdníštvo, naj se zapre tovarnar z usnjem in prvaški voditelj Ivan Vošnjak v Šoštanjú, ker se ga baje sumniči poneverjenja, oziroma sleparije v tamošnji prvaški posojilnici. Vošnjaka pa ni bilo dobiti; reklo se je, da je v Zagreb pobegnul. Drugi dan pa ga je prignala vest k sodnji in danes sedi v preiskovalnem zaporu. Obenem se je razširila vest, da je dr. Mayer prišel v konkurz kakor tudi posojilnica sama.

Torej polom, popolni polom! In kaj smo pisali pred par meseci? Kaj smo takrat proročovali? Kaj smo dejali? Naši prijatelji se tega gotovo še spominjajo in naši sovražniki tudi. Rekli smo, da mora priti v Šoštanjú do poloma. In prišlo je!

Slabo gospodarstvo šoštanjске posojilnice je bilo svetu itak že dolgo znano. Taki polomi so le posledica brezvestnega ustanovljenja posojilnic brez potrebe in sredstev, kakor ga gojijo prvaki edino iz političnih vzrokov. V Šoštanjú pa je bila stvar ta-le: Usnjarski tovarnar Vošnjak bivši deželni poslanec in bogve kakšni prvaški odrešenik še je imel glavno besedo pri posojilnici. Obenem pa je bil glavni dolžnik te posojilnice. On je bil blagajnik in dolžnik v eni osebi. Ali ni že to malo čudno? Pred par meseci bi prišel Vošnjak kmalu v konkurz. Govorilo se je, da je šoštanjška posojilnica že popolnoma izmозgana in da ji celjske prvaške zadruge nočejo več pomagati. Takrat so tudi kmetje-vložniki odločno zahtevali svoj denar nazaj. Pa kakšni odgovor so dobili,

ko so prišli po krvave svoje krajcarje? Saj smo svoj čas pisali, kako jih je sprejel dr. Mayer! S solznimi očmi so iskali ti reveži svoj denar, — pa zaman! Prvaški listi pa so lagali in trosili ljudem pesek v oči, češ da je vse v redu! Vse v redu — vraga, danes vidimo, kakšni je ta red! Par mesecev po tej katastrofi je dr. Mayer zapustil Šoštanj in se preselil. Reklo se je, da zapuščajo podgane potapljačo se ladjo.

Zdaj pa je prišlo, kar je moralo priti. Prvaški listi, v prvi vrsti smešna tetka „Domovina“ sicer kričijo, da ne bodejo saleški kmetje ničesar izgubili. Mi pa vprašamo: Kdo pa bode dolgovce, ki grejo baje v stotisoče kron, plačal? Kdo jih bode poravnal? S kakšnim denarjem se bode upnike pomirilo? Prvaki naj dajo vložnikom garancije na roko, ne pa prazne besede!

Za danes vemo, da je ta polom velikanskega pomena! Vboge žrtve hujskajoče prvaške politike!

V naslednjem podamo poročila, v kolikor so nam došla!

* * *

Iz Šoštanjú smo dobili ta-le oklice:

Slovenci šaleške doline!

Tako je naslovljen lažnjivi članek šerbozobe „Domovine“ z dne 16. nov. št. 132. Prebivalci šalske doline, tako Vam kliče tudi „Štajerc“, Vaš stari prijatelj. Pozor! Ne verujte temu, kar Vam kvasi lažnjiva „Domovina“ radi Ivana Vošnjaka, radi dr. Mayerja, in glede posojilnice v Šoštanjú, ampak poslušajte „Štajerca“, ki Vam je o šoštanjjskih razmerah vedno resnico poročal. Ivana Vošnjaka so zaprli dne 14. nov. na povelje c. kr. drž. pravnika v Celju ne zato, ker je jemal denar iz posojilnične kase, ne da bi bil koga izmed ravnateljstva o tem obvestil ali vprašal, vzel je kolikor je potreboval, ne zato, ampak zaprli so ga

zavoljo nerednosti v „Posojilnici“, ki jih je uganjal.

„Domovina“ Ivana Vošnjaka pere — pa vse zastonj! Da je tako globoko padel, niso kriviti niti Franz niti Hans Woschnagg niti kdo drugi, ampak edino le Ivan Vošnjak sam. Vedel je, da denar ki ga jemlje iz posojilnice ni njegov, ampak tuji denar — trdo, krvavo zaslužen groši naših varčnih kmetov, vedeti je moral da vsega denarja ne bo mogel nikdar povrniti — in vendar je grabil — in grabil... „Domovina“ pravi, da Ivan Vošnjak ni edini podjetnik, ki je na kant prišel. Seveda, to tudi vemo, tega mu tudi nihče ne zameri; — pa da je denar krivično iz posojilnice jemal, tega mu kmetje ne morejo odpušiti. „Domovina“ pravi da so vsa posojila vključena — že prav, pa na katerem mestu? Kdo pa je pred temi vključitvi? No, le čakajmo, sodnijska preiskava, ali revizija posojilničnih knjig po c. kr. okrožni sodnji se ravno zdaj vrši, kmalo bomo slišali, kako stvar stoji; da pa ne stoji za Ivana Vošnjaka tako ugodno, kakor opisuje „Domovina“, to že danes lahko vsemu vsetu povemo.

„Domovina“ jadikuje nadalje: Pri celi stvari je žalibog hudo prizadet slovenski odvetnik g. dr. Fr. Mayer. Da! Hudo prizadet; vedel je o Ivan Vošnjakovem prakticiranju in ni mu tistega zabranil ali očital dasi ravno je bil veliko let ravnatelj posojilnice.

Dr. Mayer je pri celi stvari ravno toliko kriv kakor Ivan Vošnjak; pregovor pravi: Tisti ki zakelj drži je ravno tako kriv, kakor tisti ki v njega devlje! „Domovina“ pravi! „Dosedaj še ni nobeden kmet krajcarja škode imel.“ — Oho! le počasi! Ali v „Domovini“, da je bilo okoli 500 kmetov toženih od dr. Mayerja za posojila in dr. Mayerjeve tožbe niso bile — kakor znano — tako po ceni. Sploh vse umerjanje teh dveh zamorcev je brez uspeha. Sodnija bo spravila resnico na dan!

Pogance.

Po povesti H. Fraungruber*.)

Žegen je končan in verniki zapuščajo cerkev. Precej dolgo traja, da se zrinese zadnji možakarji in ženice iz božjega hrama.

Najzadnji pride s počasnimi koraki kmet Hoisl. Pripogne se parkar, se oškropi izdatno z žegnano vodo in stopi na cerkveni prostor. Ravno hoče fajmošter iz zakristije proti župnišču. Ko zagleda kmeta, mu prijazno pokima in mu zakliče: »No ali se pusti sosed tudi enkrat v cerkvi videti? Dobro, dobro tako!«

Nagovorjeni pomakne nerodno svoj klobuk in odgovori počasi: »Imamo toliko, toliko za opraviti v gospodarstvu. Saj se ve, če ni kmetice, gre vse navkriž na posestvu.« In kmet se obriše z roko oči.

Župnik se ostavi: »Lepo se spominjate svoje žene, Hoisl. Kako dolgo je že, odkar je umrla?«

»Devet mesecev, gospod župnik. Ob sv. Martinu smo jo nesli na pokopališče.«

»Dobro, dobro«, pokima župnik zamišljen s svojim širokim, rdečim obrazom. »Torej ob sv. Martinu? Žal mi je, da ste tako sami na posestvu, Hoisl!«

»Seveda«, meni kmet, »je vedno tako na svetu: kar je človeku najljubše, to mora že vrag vzeti.«

»Oh — brani župnik prestrašen in dvigne brevir proti kmetu — »kako grdi jezik imate.«

»Brez zamere, gospod fajmošter, mislim nisem nič slabega; mi kmetje pač nerodno govorimo. Ali ker imam ravno že čast, — neko vprašanje bi imel — in Hoisl vzame svoje palico iz ene v drugo roko.

»Vprašanje je prosto, kaj hočete?«

Kmet vzdigne glavo in vpraša naravnost: »Kdaj se smem zopet oženiti?«

Nezadovoljni pogled se zablšči za očali župnikovimi. »Kaj slišim? Zdaj že mislite na kaj takega — dobro, dobro! Pustite vendar, da bode vaša prva žena v grobu mrzla postala.«

Kmetjska koža je trda koža, Hoisl noče odnehati; kadar mu kaj ni prav, ga nikdo ne prepriča, niti fajmošter.

»Ako nebo vzame, sme človek tudi vzeti«, je mrmral kmet.

»Grdi jezik«, zavpije fajmošter, »no, ako ste vi grobi, smem jaz tudi biti. Zato Vam rečem: Kadar se človek enega križa iznebi, mu ni treba takoj drugega nalagati. Prav bi se Vam zgodilo, ko bi res križ dobili!«

In talar je zafrotal, župnik pa tekel jezen proti svojemu domu, brez da bi kmetu le še en pogled privoščil. Kmet se je na tihoma zasmel: »Haha, postno jed bi mi privoščil, kajne, za pohane piške me pa zavidaš!« Predmet njegovega dopajenja je moral po zadovoljnem obrazu kmetovemu soditi, prav nežni biti. Izdajmo stvar takoj! Hoisl je imel oko na svojo dekle, črnooko Aniko, in Hoisl hoče Aniko oženiti. Njegova prva žena

je njega, prvega hlapca, za velekmeta naredila, ali bila je grda in lepota jo ni bolela. Zato hoče zdaj vdovec dekle za kmetico narediti — in Anika je nežna!

S takimi misli korakal je kmet skozi njive in travnike po hribu k svoji posesti. Kako lepo je bilo posestvo sredi v listju polnih sadnih dreves! In pri vratih stoji s svetlimi očmi v rdečem krilu in črno-židani ruti Anika.

»Bog daj, oča«, se zasmeli in med ustnicami se kažejo beli zobki; »ste bili v cerkvi, pridno molili?«

»To pač«, odgovori zaljubljeni kmet in jo poboža po lici; »ali greš danes z menoj na ples? Ko bi šel mimo kramarja, ti bi kaj za žeganje kupil! — Uj je, dvomi dekle, meni bi bogati kmet kaj kupil?«

Hoisl stopi bližje in položi svojo desnico okoli dekleta. »Kdo ve, Anika, ko ti še več ne dal? Kaj meniš, ko bi dobila celega kmeta s posestvom vred, kakor vse stoji in leži?«

Anika ni neumna — kakor vse babnice. Ona ve vse, ali pametno se brani. »Oj je, se smeji kmet Hoisl in Anika! Zapri oči in videl bodeš vse, kar je moje.«

Ali spozumela sta se.

Poroka bogatega kmeta Hoisl s svojo mlado dekle je bila krasna; osemdeset gostov je vpilo in vriskalo pri pojedini in za hrbtom se je ženinu smejalo. On pa ni videl drugega nego svojo Aniko. »Juhuhu«, je vpil stari kmet zamore biti še mladi ženin!

(Naprej prišlo.)

*) Pogance = pogaçe.

Vi kmetje pa, ki ste nas ubogali kar smo Vam svetovali, se zdaj lahko smejete! — Vi drugi pa, ki še niste storili, kar bi bila Vaša dolžnost, pazite, da ne bo prepozno! Dvanajsta ura je, zdramite se! Komur pa ni svetovati, njemu ni pomagati. „Domovini“ in drugim prvaško-laznim listom pa ne verujte. To je naša zadnja prijateljska beseda!“

* * *
Šoštanjski polom je velikanska katastrofa za vso prvaško gospodarstvo na spodnjem Stajerskem. Že pred meseci je „Štajerc“ pisal, da mora priti do tega poloma. Ali večina po prvih zaslepljenega ljudstva ni tega verovala. Pametni človek bi moral sicer že od daleč slabo to gospodarstvo izpoznati. Kajti od kje toliko novih prvaških hiš, toliko prvaških fabrik, katerih lastniki niso imeli niti vinarja premoženja? Od kje vse to? Vse to so plačali voditelji prvaške posojilnice s tujim denarjem vložnikov. Posojilnica je bila prava „molzna krava“ za te brezvestneže! Malega kmeta, ki je prosil za 100 kron posojila, se je vrglo skozi vrata, — prvaški voditelji pa so dobili na sto tisoč kron in to brez da bi dali kakšno varnost. Razni člani ravnateljstva in upravnega odbora niso nobenih obresti plačevali. Bivši blagajnik in zdaj zaprti Ivan Vošnjak je dobil posojila čez 200 tisoč kron, brez da bi se to posojilo vknjižilo in brez da bi le enkrat en sam vinar na obrestih plačal!! Zdaj sedi ta Vošnjak, bivši prvaški deželni poslanec, pod ključem. Posojilnične knjige pa revidira oblast...

V posojilnici so morale vladati grozne razmere. Sleparske bilance, goljufivo napačna vpisovanja, vse to je vladalo v tej vzor-posojilnici.

Vbogi kmetje-vložniki! Eni prosijo z solznimi očmi, naj se likvidira njih krvavo prihranjenec. Tisti pa, ki so stali dobri za posojila, vpijejo da ne bodo plačali škode, povzročene po zločinških voditeljih.

Vbogi kmetje! To je gospodarstvo prvaških posojilnic, ki nimajo državnega nadzorstva, ki so osnovane iz političnih nagibov in v politične namene. In tako bode pričelo pokati po vseh prvaških posojilnicah.

Učimo se, dokler je čas!

Koledar je izšel in stane s poštnino vred

samo 70 vin.

V vsaki hiši naj bode naš koledar, ki ima dovolj kratkočasne, zabavne in podučne vsebine.

Politični pregled.

Nova vlada. Politični dogodki zadnjih tednov prisilili so dosedanjo Beckovo vlado, da ponudi cesarju svoj odstop. Kroni sicer ta odstop ravno v sedanjih resnih časih ni bil po volji. Kajti spletke na Balkanu kakor tudi notranji politični dogodki zahtevajo ravno zdaj močno, krepko vlado. Vkljub temu je bil odstop Beckovega ministristva sprejet. Nova vlada ni več paplambarna temveč uradniška; to se pravi, ministri niso politični voditelji in poslanci temveč čisti uradniki. Načelnik nove vlade je pl. Bienerth. Notranji minister je pl. Haerdtl, minister za javna dela dr. grof Wickenburg, poljedelski minister Čeh Jos. Pop, minister za poduk pl. Kanera (Čeh), finančni minister baron Jorkaš-Koch (Poljak), železniški minister pl. Forster, trgovinski minister dr. Malaja, justični minister dr. Holzknicht pl. Hort, nadalje nemški minister dr. Schreiner, češki dr. Zacek, poljski pl. Abrahamowicz. Štirje so naprednega mišljenja, ostali klerikalnega. To ministerstvo seveda ne bode dolgo živelo.

Kmetška zmaga! Štajerski deželni zbor je sprejel te dni postavbo glede odstopa (Ablösung) lovskih rezervatov. Sprejem te postavbe je na vsak način velepomembna kmetška zmaga. Nova postavba določa: V zmislu ces. patenta z dne 5./7. 1853 ali vsled sporavnave pridržane lovske pravice na tujem zemljišču se po sledečih določbah odpravijo: Odprava se zgodi proti odpla-

čilu vrednosti lova od zavezanih. Izračuni se srednjo najemninsko svoto. Iz tega se izračuni potem letno vrednost pravice. Od te vrednosti se vzame eno tretino. Ostalo svoto se vzame 20 krat in daje odpravnini kapital, ki se do odplačila obrestuje s 5% itd. Take lepe uspehe dosežejo kmetje, ako so organizirani.

Državni zbor. Nekateri listi poročajo, da se bode državno zbornico med 20. in 24. t. m. sklicalo. Zbornica bode imela potrditi v prvi vrsti provizorij državnega proračuna in bozansko predlogo. Od druge strani se poroča, da bode zbornica koncem tega meseca sklicana. Vlada namerava baje predložiti razne načrte, tikoče se jezikovnega vprašanja na Češkem.

Pogajanja z Rumunsko — pretrgana. Kakor znano, zahtevala je Rumunska pravico, da sme uvažati v Avstrijo dvakrat toliko živine nego Srbija. Na pritiske agrarnih strank je vlada zdaj pogajanja z Rumunsko pretrgala. Doslej smo se torej te nevarnosti odkrivali.

Vojska?! Glasovi o vojski še vedno niso potihnil. Vlada je odredila, da se stanje 15. armadnega kora zviša, kar pomeni zvišanje za 36 mož pri vsaki kompagniji. Vojaštvo se potrebuje za obmejno službo. Poroča se tudi, da je odpotovalo več batajlonov iz Galicije v Bozno in Hercegovino. Tudi Turčija je zastražila vse meje.

Spremembe na Kitajskem. Iz Pekinga se poroča, da je umrl kitajski cesar in kmalu za njim tudi njegova mati, cesarica-vdova. Natančnejšega se ne more izvedeti, kajti na Kitajskem se drži vse tajno, kar se vladarja tiče. Vendar pa je splošno mnenje, da sta bila cesar in cesarica-vdova umorjena.

70 vinarjev

stane „Štajerc“ napredni koledar“, ki obsega

128 strani,

na katerih je objavljenih skupno

39 doneskov

in poleg tega še krasna

cesarjeva slika

ter 11 drugih slik.

Cenejšega in boljšega koledarja ni, torej hitro posežite ponj!

Dopisi.

Polzela (Heilenstein). Poročati moramo o farizejih in terciarjih iz Braslovč. 4. t. so imeli neko slavnost pri podružnici sv. Miklavža. Pripeljali so seboj g. kaplana, da je bral sv. mašo v zahvalo, da je ljubi Bog dal obilo in prav izvrstne kapljice. Moznarji so pokali, tako da se je res vse veselilo. Ko pa je služba božja minula, so šli sami farizeji k gospodarju Gerčinu in so tam veselico napravili. Niti enega naprednjaka ni bilo poleg, temveč sami prvaški zagriženci in zaslepljenci. Napili so se nekateri tako, da niso vedeli, jeli so Turki ali Kristjani. Ko so šli domu, so tako kričali, da bi človek mislil, da so živali iz menažerije ušle. Prišli so mimo hiše posestnika Jurij Katz. In zdaj je pričela ta farizejska banda kričati: Fuj, fuj, nemčur! — G. Jurij Katz, ki je mirna duša, je šel ravno na kolodvor po opravkih. Napadli so ga in začeli pretepavati brez vsacega vzroka. Imeli se bodejo zato še pred sodnijo zagovarjati. Kadar se bode razprava vršila, povedali bodejo tudi imena napadalcev. Polzelčani prosimo braslovškega župana, naj zapre take svoje domačine v svinjak, da ne bodejo v drugih krajih mir kalili!

Opazovalec.

Iz Rogoznice. Na napade v ljubljanskih listih odgovarjam tako: Ni res, da bi bil jaz nemčur, te vrste ljudi na svetu ni. Bog je vstvaril med drugimi narodi Slovence in Nemce; tedaj sem jaz Slovenec, ker me je slovenska mati rodila in sem bil kot Slovenec krščen 7. prosinca 1863. Ni res, da bi na napitnico neke ženice „Bog živi vse Slovence“ izustil krilato napitnico: „Bog živi Nemce! Jaz držim z Nemci, meni so Slovenci pretumasti.“ Ker tega ne moje

ženice ne nikdo drugi dokazati ne more, imenujem tistega, ki mi to očita, nesramnega lažnika! Ni res, da bi mojega otroka iz nemške šole vrgli, Obiskoval je nemško šolo do izkušnje in ker ni imel veselja do nemškega, gre zdaj v slovensko. Ni res, da bi bili meni Slovenci „pretumasti“, ker sem tiskal slovenska in nemška imena na novo zidani most v Žabjaku. Nemška imena so bila z blatom zamazana; bila bi tudi slovenska, pa jaz tega nisem dovolil. Ni res, da so mi Slovenci „pretumasti“, ker sem jaz naprosil podpore 100 kron in to za same slovenske posestnike mosta. Ni res, da so mi Slovenci „pretumasti“, ker sem posodil vago slovenskemu siromaku Georg Pafko, da je zamogel s trgovino pričeti. Ni res da bi mi bili Slovenci „pretumasti“, ker sem se dosedaj slovenskih veselice udeleževal, nikdar pa nemških. Vse te trditve ljubljanskega lista so torej neresnične. Kaj pa je res? Res je, da sem agitiral za nemško šolo, pa ne samo jaz, ampak vsi, ki so prošnjo podpisali. Nikogar se ni sililo, ali noben občan ni podpisal odrekel. Župan Jožef Brumen ni prošnje podpisal in ga tudi nisem silil; izrazil pa je, da naj delam in storim kar je mogoče, da bode prošnja za nemško šolo obveljala. Res je, da sem se 13. kimovca nahajal med Nemci in Slovenci in jaz take izgrede sam obžalujem. Dotični list trdi, da še nisem pri prav pameti; zato pa molim vsak dan, da mi sv. Duh pamet razsveti. Res pa je tudi, da bodem odslej kakor doslej lahko s slovenskimi kmeti občeval, ker malo jih je, ki me po strani gledajo. Res je seveda, da sem veliko Slovencev bril, mene pa še nobeden. Pomagam pa tudi rad vsakemu, naj si bode v sili, nesreči ali drugih slučajih, ker nobenega ne sovražim. Dopisun, pripelji mi človeka, ki ga sovražim? Odgovor mora priti, ali je vse to res ali ni res! — A. H. —

Rogoznica. V Rogoznici je bil neki mož v neki gostilni od neke stranke ljudi krščen, da je „Nemec“. Čudno je to bilo, ker on ni bil zraven. Kaj ne, to se lahko s kamenjem stori, da je krst veljaven? Nadalje se je vest raztresla, da se je nahajal dotičnik 13. sept. med Nemci in da je tam z njimi „heil“ vpil. Seveda, seveda, to je vse res, in sicer večkrat je „heil“ zavpil. Pryokrat je zaklical „heil“ z žalostnim srcem, ker se je Janža Brenčič boril z Nemci. Dejal sem njegovemu bratu Francetu, da je to Janžetu nepotrebno in zakaj bi se pustil tepsti, ker se lahko tega izogne. Ker je s posvetnim blagom dobro obložen, lahko brez vse skrbi na temu svetu mirno in pobožno živi. Pa moralo je biti tako, ker se je žuril, da ne bi zamudil. Župan in odborniki niso hoteli iti zraven, ker je bila isti dan odborova seja. To je bil tedaj prvi žalostni „heil!“ Drugi „heil“ pa je bil, ko smo z Jakobom Lesjak naprosila nekega delavca iz kolodvora, da si je znamenje vzal doli in dal v žep in da naj bo miren in pameten. On je vbogal. Tako ni prišel od tega, da bi bil tepen in da bi imel s policijo opraviti. Tretji „heil“ pa sem zaklical, ko sem mojega sosedo naprosil, grede za Nemci, da naj bo miren, ker mir najmanj stane; on me je vbogal in še danes reče, da ne bo nikdar šel v boj proti narodu. To je tedaj „heil“, ki sem ga žalostno izrekel. Pride pa četrta, ki si ga le mislim. Preljubi Slovenci, ne bojite se propada našega naroda. Prizadevati si moramo, bodeimo pod varstvom Najvišjega, ker tedaj smo varni pred vsakomur in se nam ni treba ničesar bati. Ljubimo se in sicer tako, da bodejo s prsti za nami kazali in rekli: Poglejmo, kako se Slovenci ljubijo med seboj in tudi nas; pojdemo in pridružimo se jim... Slednjic še pride peti „heil“, ki bi ga tako glasno zaklical, da bi ga slišale vse stranke, vsi narodi in vse ljudstvo celega sveta: Bratje, ljubimo se med seboj! Mir z Bogom, mir sam s seboj, mir z bližnjim! Spolnujmo zapovedi ljubezni! Ljubimo Boga čez vse in bližnjega kakor sami sebe. Le po tej poti korakamo skoz to solzno dolino v boljši svet. — Miroljubni občan in ljubitelj bližnjega ter vrli Slovenec. A. K.

Od Slatine. Klerikalna surovost. Obč. redar občine Okol. Slatina je v mesecu majniku t. l. šel v klerikalno gostilno Ogrizkovo v Ratanski vasi; tam je z tremi drugimi popival in za vino dajal. Ne med gosti, ne med gostilničarko, in med gosti ni prišlo do nikakoršnega prepira. A gostilničarka Ogrizek je že poprej večkrat obč.

redarja prijemala, zato da ni klerikalec. A redar je vselej tih odšel. Na usodepolni dan, ko se je redar iz gostilne z 3 sogosti podal, pride gostilničarka za njim, ga v hrbet tako hudo sunje, da ta pade in si je nos pobil. Zdravnik je moral z raznimi operacijami nos v pravo lego nazaj spraviti! Redar, ki je bil malo vinjen ni vedel, da ga je milostljiva gospa Ogrizek sunila — ta je pa še poleg nahajajočim trem sogostom z prstom na usta položivši pokazala naj bodo tihi. — Ubogi redar je preстал bolečine, veliko sravnote, ker kot javni funkcionar, je moral z zakrpanim nosom in licem okolo hoditi. V kratkem še le je zvedel, da ga je ta klerikalka, ki se tako rada okolo duhovnikov suče in vse obrekuje, kar ni klerikalno — sunila. Tožba je vložena, bolezen je trajala nad 3 tedne — še le videli bomo, nas li smejo klerikalci pobijati, bodi si že duhovnik ali lajik. Po obravnavi bom natančneje poročal.

Sv. Ana v Halozah. Klerikalni shod za županijo Sv. Barbara, ki se je vršil pri podružnici Sv. Ance se je zelo slabo obnesel. Kmetje se vendar ne dajo več farbati od klerikalne strani. So že pametni postali. Le nekateri mlečozobneži so hodili tega čenčanja in hujskanja poslušat. Govorili so posamezni ljudje. V prvi vrsti neki klerikalec iz Maribora, kateri je v svojem govoru samo hujskal čez Nemce in slabe časnike, med drugim se je celo izrazil: „Če veste fantje, da je kakšen nemec ali štajercianec med nami ven ž njim, ven ž njim.“ Torej ta klerikalec hodi samo hujskat med ljudstvo. V drugi vrsti moramo omeniti tudi kaplana Jakeca Rabuza, ki je po Tebi ljubi „Štajere“ in naprednih listih toliko udrihal. Ali Rabuzek, se ne spominjaš na besede, si je vendar zapomni in sicer te-le: Pusti politiko v miru in živi tako, kakor se za katoliškega duhovnika spodobi. Sicer o Tebi Rabuzek še bodedo več pisali! Ako treba, znamo marsikaj velezanimivega povedati. Saj nas razumeš, kaj-ne? Raje gleda na to, da ne bodejo mlečozobni fantje napadali z grdimi besedami in izmišljenimi priimki poštenih in naprednih oseb, kakor se je to žalibog ravno na tem klerikalnem shodu pripetilo neki boljši olikani osebi. Na zadnje zdi se mi, je držal govor neki klerikalec, takozvani penzionirani mežnar Jurgečov Anza. Kam si zabredel Anza? Vendar o Tebi samo to omenimo na ljubo faranov, da to človeče samo sebe povikšuje in „Štajerca“ preklinja. Ali ie to lepo od Tebe, da zunaj na prostem tako surovo preklinjaš čez vse kar je naprednega? V cerkvi pa se tako delaš kakor farizej?! Sicer bi nam bilo žal za besede, katere bi še mogli o Tebi pisati. Pa če se ne bodeš poboljšal bodedo prisiljeni Tebe okračit na več načinov. Ta dan se je vršila tudi tombola v prid ubogim šolarjem. Tedaj klerikalci bodite mirni in pustite politiko v stran. Drugače bodedo Vam znova zaigrali. Sledite ga.

Od Sv. Križa tik Slatine. Posurovelost kali duhovnika. Tukajšni kaplan Kranje, ki živi po Kristusovih naukih, da se ne sme jeziti, da ne sme bližnjemu hudo želeči, je pred tremi tedni v šoli fanta Prevolske, samo zato, ker ni imel katekizma, tako pretpepal, da je fant še sedaj hudo bolan. Lahko je, da se je fantu druga bolezen pridružila, vendar je fant v smrtni nevarnosti. Zato je oca bolnega fanta rekel, da ga morajo prevideti, ko pa bolnik sliši, da pride duhovnik v hišo se je hotel v deliriji skleči in uiti. Komaj ga je oče pomiril in dopovedal, da ne pride kaplan Kranje prevideti, ampak drugi. Oca je še le po drugih izvedel, kaj je kaplan z fantom naredil. Došli zdravnik je našel na fantu še vidne znake palice. O stvari so orožniki zvedeli in stvar pridno zasledujejo. Slišati je, da ravno ta kaplan že fanta Nerat iz Brestovca tudi tako pretpepal, da je moral priti g. nadučitelj mirit. Kaj bo sodnija s tem vzor-duhovnikom napravila se še bode poročalo. Fajmošter rohni iz prižnice, naj ne damo otrok v nemško šolo, ker se tam otroci pohujšajo in nič ne naučijo. Vendar je sklenil oca tepenega fanta vse svoje otroke iz slov. šole izvzeti in v nemško šolo prestaviti. Nekateri duhovniki mislijo, da nam je Bog dal otroke zato, da bi jih oni v šoli pobijali. Stariši in drugi imajo sedaj gotovo antipatijo do duhovnikov in kdo je temu kriv? Vera je v nevarnosti! Pa tudi bera.

Sv. Vid pod Juno: Dolgo Ti že nismo pisali o našem Svatončku. Ta nam zelo priljubljen fajmošter res nima namena se malo poboljšati. Dobro mu bo malo krtače! Pred 2 meseca bila je obravnava pri sodnji v Doberlevasi zaradi nekih klofut, katere je Svaton nekemu zasebniku po imenu Aleks Wrienz, ponoči ko je šel ta domu, podelil! Ali kazni, katera je bila Svatonu podeljena, bila mu je premala. Svaton je rekural. In kaj je opravil? Kar nič družega, kakor da je bil za 3 krat več obsoben kakor prej. Plačati je moral 60 K in potem bolečinski denar posebej. Mislimo, da se mu bo zdaj začelo podletavati pri pravadah. Pred petimi tedni bila je poroka nekega majhnega posestnika tukaj v farni cerkvi. Ker je pa tukaj navada, da se nese vino svatbam v cerkev, nesel je to Aleks. Wrienz; ko ta pride v žagred mu zagrumi Svaton nasproti: Tako, Ti se spredrniš semkaj hoditi? Ti nimaš pravice brez moje volje hoditi tukaj sem! Ti tudi nimaš pravice brez mojega privoljenja nositi križ pred mrliči. Marš ven, glej da se mi spraviš! Ali je to duhoven? Ti Svaton, pazi, da se ne zalopneš. Ali veš, da Te ne mara nobeden razven tvojih podrepnikov? Na svidenje „znanci.“

En koledar zastoj dobi vsakdo, kdor jih vzame deset. Naši prijatelji se naj torej zbirajo in naj skupno koledarje naročijo. Cena 1 koledarja 60 vin., s poštnino 70 vin. Razširjajte naš edini kmetsko-napredni koledar!

Splošno zavarovanje za starost in onemoglost.

(Nadaljevanje in konec).

Odplaček kapitala zaostalom.

Pri smrti zavarovanca dovoli se zaostalom odplaček kapitala. Na ta odplaček imajo vdova ter zakonski in legitimirani otroci pod 16. letom pravico. Nezakonski otroci imajo po smrti matere, a tudi po smrti očeta to pravico, pri zadnjemu pa le tedaj, ako je očetovstvo sodnijsko priznano. Tudi stariši umrlega, katere je on živel, nadalje njegove sestre in brati pod 16. letom, otroci teh, ki so od njega živeli, dobijo odplaček. Pogoj za odplaček pa je dokončanje 40. prispěvnih tednov.

Visokost kapitalnih odplačkov

je razvidna iz sledečih primer (predpogoj 50 prispevnih tednov v letu):

Za samostojne	Vdove brez otrok	Pri navzočnosti	
		vdove z 1 otrokom	vdove z 2 otrokoma
Mezni razred	kron	kron	kron
I.	120	180	240
II.	150	225	300
III.	180	270	360
IV.	210	315	420
V.	240	360	480
VI.	270	405	540
Za samostojne (predpogoj 12 mesečnih prispevkov po 1 kroni)	150	225	300

Troški zavarovanja.

Število zavarovancev bode znašalo okroglo 6 milijone delavcev in čez 3 milijone samostojnih, torej skupaj 10 milijone zavarovancev. Pri samostojnih ni plačilnih razredov, temveč prispevek znaša mesečno 1 krono ali pa pri letnem dohodku pod 480 K le 50 vin. Letni donesek bi menjal torej med 5/4 do 11 K. To bi pri 1,700.000 zavarovanih dalo letno zavarovalno plačilo samostojnih 28.37 milijone kron. Pri delavcih se deli prispevek po plačilnih razredih od 12 do 72 vin. na teden. To bi dalo za enega na leto 4.8 do 36 kron. Ako bi bilo 5.35 milijone delavskih zavarovancev, bi znašal tukaj letni zavarovalni prispevek 89.45 milijone kron. Ako se zračuni vse doneske skupaj, potem bodejo na leto znašali okroglo 129 milijone kron. Razdelili bi se ti doneski približno tako-le:

Delujoči v	Samostojni	Nesamostojni	Družinski člani	Skupaj
kmetijstvu in gozdarstvu	18.53	18.48	11.45	48.46
industriji in obrtništvo	5.83	52.08	0.44	58.30
trgovini in prometu	3.79	11.95	0.27	16.01
prostit poklicih	0.22	0.28	—	0.50
domači posli	—	5.71	—	5.71
Skupaj	28.37	88.45	12.16	128.98

Od teh prispevkov bi plačali samostojni za lastno zavarovanje okroglo 28 milijone kron; delodajalci za zavarovanje svojih uslužbencev (tudi sodelujočih družinskih članov) okroglo 55 milijone kron; nesamostojni okroglo 46 milijone kron. Ako se te številke primeri z onimi, kar daje blagajna, pride se do sledeče slike:

Plačila invaliditetne in starostne blagajne.

V letu zavarovanja	Starostne rente za samostojne	Starostne in invaliditne rente za nesamostojne	Kapitalni odplački za vse zavarovance	Vrnitev doneskov v slučaju zenitve	Upravni troški	Skupno
1	—	—	1.8	—	12.0	13.8
2	—	—	8.3	—	12.0	20.3
3	—	—	14.1	—	12.0	26.1
4	—	—	15.7	—	12.0	27.7
5	—	3.0	16.7	1.9	12.0	33.6
6	3.2	10.8	17.5	2.3	12.0	45.8
7	8.8	20.4	18.2	2.6	12.0	62.0
8	14.5	29.3	18.7	2.9	12.0	77.4
9	20.2	37.6	19.1	3.2	12.0	92.1
10	25.4	45.7	19.6	3.5	12.0	106.2
15	47.2	79.5	22.4	4.0	12.0	165.1
20	62.1	104.0	23.6	4.3	12.0	206.0
30	77.3	132.5	25.4	4.5	12.0	251.7
40	85.8	148.8	25.8	4.5	12.0	276.9
Stalno stanje	95.5	166.8	25.0	4.5	12.0	304.8

To pomeni, da kažejo troški starostnih rent samostojnih v 6. letu visokost 3.2 milijonev kron, v 10. letih 25.4 milijonev in 30. letih 77.3 in v 40. letu 95.8 milijonev kron. K temi troški plačala bi država 33 milijonev. Invalidne in starostne rente za delavce in sodelujoče družinske člane zahtevale bodejo na troških v 5. letu 3 milijonev kron, potem 45.7 v 10. letu, 104 milijonev v 20. in 166.8 milijonev kron v 40. letu. Od te svote plačala bode država 58.1 milijonev kron. Troški povrnitve doneskov za oženjene bodejo znašali v 40. letu 4.5 milijonev kron. 2 milijona plačala bode država.

Skupni troški

za vso to novo zavarovanje za delavce in samostojne bodejo torej znašali: v 1. letu 13.8, v 4. letu dvojno to svoto, do 10. leta 106.2, v 20. letu 206 in 40. letu 177 milijonev kron. Potem se bodejo vedno enako držali na svoti 305 milijonev.

To so glavni podatki iz vladnega načrta. Upamo, da ga bode poslaniška zbornica zboljšala in sprejela. Na vsak način pomeni ta načrt velik korak naprej za našo državo!

Dvigniti se na velikih razvalinah, bilo je celo tako nebojevitemu ljudstvu mogoče, kakor so bili Egipčani, ker so bili skozinsko kmetijski narod. Taki narodi preživijo, kakor zemlja sama, katero obdelujejo, velikanske viharje in obstojijo vendar v splošnem nespremenjeno naprej. To dejstvo je dalo Nemčiji po uničenju vsled 30 letne vojne in Napoleonovih bojov, Rusiji pa v kljub gospodarstvu Tatarov moč, da se dvigneta. Trgovske, industrijske in kolonialne države pa so zadete vsled zunanjih dogodkov v mozgu svojega življenja. Tako se je zgodilo s Kartago, Benetkami, Holandsko, to je slabost današnje Anglije in krepkost Rusije.“

Grof York pl. Wartenberg.

Novice.

Naš koledar. Cenjenim prijateljem in somišljenikom naznanjamo, da je „Štajerčevi kmetski koledar“ ravnokar izšel. Cena mu je 60 vin., s poštnino vred pa 70 vin. Kdor

si želi ta velezanimivi koledar, naj pride ali sam ponj, ali pa naj vpošlje 70 vinarjev (v denarju ali pa v znakah). Poštno povzetje je zelo drago, zato ga nikomur ne priporočamo. Kdor kupi 10 iztisov, dobi 1 koledar zastoj. — Vsebinakoledarja je sledeča: 1. Krasna slika cesarja Franc Jožefa I. — 2. Leto 1909. Cesarska rodbina. Avstro-ogrsko deželne barve. Vladarji v Evropi. Kalendarij z zapisniki. — 3. „V drugo leto“ (uvodne besede). — 4. L. K.: „Naše Karavanke“ (pesem). — 5. Andrej Drogenig: „Suša leta 1908 in naši travniki“ (gospodarski članek). — 6. „V pijanosti“ (lepa iz francoščine prevedena povest). — 7. „Nadomeščenje dušika (Stickstoff) v naši zemlji“ (gospodarski članek, spisal kmet iz sotolske doline). — 8. L. K.: „Zelena gruda“ (pesem). — 9. „Ptuj“ popisne črtice, (9 lepih slik iz Ptuja, Ptujске gore, Wurmberga, Ankensteina itd.). — 10. H. Frauengruber: „Pomoč“ (šaljiva povest). — 11. „Kje ležijo skriti zakladi ali kako se šteti razumno?“ (povest, podučljiva, spisal ljudski prijatelj). — 12. B. Rittweger: „Na polovici pota“ (krasna povest iz kmetškega življenja). — 13. H. Frauengruber: „Občinska seja“ (šaljiva povest). — 14. Tebničar: „Ringa ringa raja“ (šaljiva pesen). — 15. Andrej Drogenig: „Praktični namigljaji za umno pridelovanje krompirja“ (gospodarski članek z 1 sliko). — 16. „Ena vajdinga“ (šaljiva povest v ozrukmeh narečju, priredil A. Masten). — 17. H. R.: „Gad“ (šaljiva povest). — 18. Andrej Drogenig: „Osušenje močvirnih travnikov z drážnimi cevmi“ (gospodarski članek z vzorcem pošnje). — 19. „Japonski pregovori“. — 20. Anton Stiegler: „Pravilno sajenje sadnega drevja“ (gospodarski članek z 1 sliko). — 21. A. A. Naff: „Na begu iz dežele“ (pretresljiva povest). — 22. Jos. Murko: „Povrnitev po divjačini prizadete škode“ (podučjen članek). — 23. „Pobratimstvo“ (pesem). — 24. H. Hinterlechner: „Kožni nožični katar (bösaartiger Scheidenkatarrh)“ (velezanimiv gospodarski članek). — 25. Karl Linhart: „Smrt“ (povest iz rudarskega življenja). 26. „Novi deželnozborni volilni red za Štajersko“. — 27. „Naš cesar“ (k uvodni sliki). — 28. Rudolf Greinz: „Smolnati Hanzek“ (šaljiva povest). — 29. „Drobtinice“ (Ali škoduje, ako se odvzame gozdu steljo — Razvoj železnic — Trgovske mornarice evropskih držav — Hlevski gnoj — Največje stvari na svetu — Razmerje jezikov — O ledu — 30. „Male vesti“ — 31. „Sejmi“ (popolni seznamek vseh sejmov na Štajerskem in Koroškem). — 32. „Poštine, brzjavni in koleki“ (popolni seznamek z vsemi tarifami). — 33. Inzerati. — Koledar obsega 128 strani. Posežite hitro po njemu!

Sprava . . . Nekdaj opazil sem prav smešni dogodek, ki ga ne morem pozabiti. Dva šolska pobiča sta se lasala; eden je bil krepek in močen ter najmanj za glavo večji nego drugi, slabotni in mali. V začetku je imel mali prav hud jeziček, a ko ga je večji zgrabil za ušesa in položil na tla, da so kar rebra pokala, vpil je: „Tine, veš kaj, bodiva prijatelja, jaz te nočem nič . . .“ Zakaj to pripovedujemo? Vzrok je sledeči: Ko se je uresničila dohtarsko-prvaška narodna stranka, kričala je in vpila, kakor da bi res kakšno moč imela. Ali zdaj, ko propada na vseh krajih in koncih, ko jo zapuščajo lastni pristaši kakor zapuščaajo podgane potapljačočo se ladjo, zdaj ko so jo klerikalci čez koleno vzeli in ji našteli 25 po zadnici, zdaj vpijejo celjski prvaški dohtarji: Sprava, sprava, prijateljstvo, združimo se in bogve kaj še vse . . . Ali ni smešno-otročje, to kričanje? Sprava! Ja vraga, sprava je mogoča med ednako močnina nasprotnika, ki se eden drugega bojata. Ali klerikalci vendar ne bodejo tako neumni, da bi se „spravljali“ z nasprotnikom, ki jim sploh ni več nevaren, ki že leži na tleh in katerega bodejo prihodnje volitve zanesljivo pokopale. Seveda, Spindlerjevi „narodnjaki“ dobro vedo, da iz lastne moči ne bodejo ničesar več dosegli. Zato hočejo zdaj mešetariti in se sklicujejo pri temu na „slovansko vzajemnost“ in na „potrebo skupnega boja proti Nemcem“ . . . Ali klerikalni jezuiti ne sedejo na ta „narodnjaki“ lim in so trdovratno tako spravo odklonili . . . Sprava! Nekaj nam dokazuje to neumno kričanje prvaško-dohatarske klike; — brez značajnost, brezvplivnost in nezmožnost „na-

rodne stranke“. S kakim krikom so ustanovili to stranko. Rekli so, da hočejo streti vso klerikalno moč, odstraniti politični vpliv klerikalne duhovščine; rekli so, da bodejo delali napredno politiko in ljudstvo izobraževali v naprednem zmislu. Ali predno je petelin zapel, so prodali svoje prepričanje že trikrat. Njih poslanci so vstopili v klub, katerega vladajo hrvaški popi. Zavzemali so se nakrat za dr. Ploja, kateremu so v državnozbornem volilnem boju tako hudo nasprotovali. Kmeta so popolnoma pozabili in delali le za prvaške uradnike . . . Ali to ni brez značajnost? Človek je naprednjak ali pa nazadnjak, krop ali pa mrzla voda. Ali danes se navduševati za srednjeveške temne vzore klerikalizma, jutri pa vpiti napredne govorce, to je na vsak način brez značajnost! . . . Sprava? Na kakšni podlagi?! Mi priporočamo v prvi vrsti „narodnjakom“ čitanje njih lastnih listov „Narodni list“ in „Domovina“. Tam bodejo brali, da so klerikalni voditelji največji lažniki in sleparji in da je z njimi vsako delovanje nemogoče. V „Domovini“ se je svoj čas čitalo, da se naj politikujočim duhovnikom v obraz pljune. „Narodnjaški“ voditelji so topli klerikalne poslance s pasjim bičem. Eni so drugim shode razbijali. In zdaj pa „sprava?“ . . . No, mi priporočamo „narodnjaški“ dohtarji, da naj ednostavno vstopi v „kmetško zvezo“ in vse bode dobro. Kajti naprednega prepričanja ti „kšeft-politiki“ itak nič nimajo. Gospodje Spindler, dr. Kukovec, Roblek, dr. Sernee, pojditte ponižno v Maribor in poljubite kaplanu Korošču roko. Morda vam bode v krščanski ljubezni odpustil kot je odpustil oče izgubljenemu sinu . . . Mi „Stajercijanci“ pa ostanemo naprednjaki, pa če se svet podere. In z nami tisočero slovenskih kmetov, ki se jim gnusi ta prvaška politika!

Iz Spodnje-Štajerskega.

Hofrat Ploj — holah! V Celju se je vršil preteklo soboto shod volilev. Govoril je med drugimi tudi g. dr. Jesenko. Le-ta je napadel zlasti dičnega prvaškega hofrata Ploja. V deželnem zboru je imel namreč dr. Ploj predznost, da je skušal oblatiti gospodarstvo celjske občine. Predznost je to že zato, ker hofrata Ploja mesto Celje sploh nič ne briga. Ploj naj bi se raje za svoj zanemarjeni volilni okraj brigal in očistil hlev v tem svojem okrožju. Saj je vendar znano, da ravno prvaški občinski predstojniki in privrženci Plojevi največkrat občinske denarje zapravljajo. Tu naj bi Ploj zastavil lupo svoje kritike . . . Ali Ploj se je raje zaletel v Celjane. Zato jih je pa tudi pošteno po prstih dobil. Dr. Jesenko je namreč na omenjenem shodu dejal: „Voditelj celjskih Slovencev dr. Hrašovec je imel sam čustvo, da je boj proti celjski občini sramota za prvaško stranko. Zato je porinil v tej zadevi nekoga človeka v ospredje (hofrata Ploja), kateri najde za vse besede, kar je slabo in grdo in ki po vsej svoji preteklosti sploh pravice nima, soditi o rednem občinskem gospodarstvu. Ta človek (Ploj) je storil svoje napade edino iz sovraštva proti Nemcem, morda zato, ker še ni pozabil na ptujске spomine . . . Dobro povedano! Tudi naše mnenje je, da stori Ploj sploh vse iz golega sovraštva do Nemcev. Sploh pa naj Ploj — premisli svojo preteklost in naj se skrije, skrije tako daleč, da ga nobeno znano oko ne najde . . .“

Dohatarska stranka. Tako imenovana „narodna stranka“ ima jezuitsko navado, da se imenuje „kmetška“. Kakor znano, se imenujejo tudi klerikalci „kmetška stranka“. In vendar ve danes vsak otrok, da so klerikalci le stranka politikujoče duhovščine, „narodnjaki“ pa le stranka politikujočih prvaških advokatov in njih privekslov. To smo že opetovano dokazali. Zlasti lepo pa se je pakazala ta resnica na zadnjem zboru „narodne stranke“ v Celju. Glasom poročila v „Narodnem listu“ so govorili: dr. Kukovec, urednik Lešničar, dr. Božič, dr. Karba, nadučitelj Pesek, dr. Poljanec, dr. Kalan, profesor Jošt, nadučitelj Stanc itd. Edino v razgovoru se je dovolilo par besed še posl. Ježovniku in Robleku ter nekaterim drugim „boljšim“ ljudem. Ali govorilo je v splošnem le 5 doktorjev, 1 urednik, 2 nadučitelja in 1 profesor, — kmetje so morali molčati, v kolikor so prišli kot štafaža na zbor. Istotako zanimiv je izid volitev v izvrševalni odbor „narodne

stranke“. Izvoljeni so bili namreč: Predsednikom dr. Kukovec (!), podpredsednikom (!) dr. Božič, župana Šinko in Širca, posestnik Mahne, nadučitelj Stane, nadučitelj Gradišnik, nadučitelj Černež, posestnik Ocvirk, urednik Spindler, dr. Sernee, posestnik Božič, fant Osek, dr. Gv. Sernee, paznik Naglav, dr. Kodermann, ekonom Malno, urednik Lesničar, lesotržec Glaser, notar Drukar, ključar Rebek in učitelj Štibler. Presrejšnjemu torej stvar. Izvrševalni odbor „narodne stranke“ obstoji torej iz 5 doktorjev, 1 notarja, 2 urednikov, 4 učiteljev, 1 lesotržca, 1 paznika, 2 župana, 1 fanta, 1 ekonomia in 3 posestnikov. Med 21 člani torej 3 kmeti!!! In to naj bode „kmetška stranka“ . . . Hahahah!

O prvaških trgovcih v Ptujju se nam piše: To so pač ljudje, ki živijo od nevednosti ljudstva. Nobeno sredstvo jim ni preslabo. V Ptujju smo imeli že dosti izgledov, na kak način so delali ti ljudje z ljudstvom. Člani prvaške štacune Lončarič & Havelka so se v začetku vsako nedeljo vozili po vaseh in tam plačevali cele škafe vina. Napajali so ljudstvo in si tako iskali zampanja. Pa to ni dolgo trajalo, kajti ljudstvo je kmalu izpoznalo, kako drago je to „šenkano“ vino. In firma je prišla na kant . . . Drugi slučaj se tiče „narodne štacune“ Mahorič & Šeligo. Tudi ta dva prvaška gospoda (Š. je bil sicer svoj čas „Nemec“!) prišla sta od same „narodnosti“ tako daleč, da so jima prodajalno zaprli. Danes je trgovina sicer zopet odprta, pa le po milosti trgovca Senčarja, kateri je vtaknil precejšno svoto v konkurzno maso, da so se poplačali glavni dolgov. Ali zopet se čuje, da stvar ne gre naprej, pa čeprav so vpili: „Slovinci, le vkup!“ in pripolali tisočere lepake po vseh ogljih. Senčar bode moral dobro gledati, da dobi svoj denar nazaj. Vidi se, da ni vse zlato, kar se sveti. Ljudstvo se ne da več zapegljavati v neumnosti . . . Čujemo, da bodeta ta dva prvaška „šefa“ zopet šla s trebuchom za kruhom v službo. Ja, slovenski trgovec Lončarič je že komi pri nekemu nemškemu trgovcu na Bregu pri Ptujju. In Šeligo tudi že išče službe pri nemških trgovcih, pa je menda ne bode dobil. Tako bode minula krasota tistih prvakov, ki so mislili, da bodejo kar čez noč vse napredne trgovce pogoltnili . . .

Uredniku „Nov. Slov. Štajerca“. Pisali ste v zadnjem listu, da jaz kujem konja našega župnika in da od tega živim. Resnici na ljubo bode vidite, da župnik nima konjev. Zaraditega bi sedaj pri svojem strmeh vinogradu silno potreboval tovornega osla! Žalibog pa je edini kamnički osliček zbežgal v Ljubljano. Upamo torej, da se bode nam vsem zopet boljše godilo, ko bodejo našega oslička zopet iz Ljubljane domov spodili v njegov kamnički hlev! (Pripomba uredništva: Urednik Hiter je doma iz Kamnice.)

Bürgermeister.

Benkovič, znan po svojih odvetniških računih, po svojih političnih kozlih in po svoji zmognosti za hujskanje je svoj čas trdil, da ga je namestnik grof Clary tako rekoč našuntal, hujskati proti nemškim uradnikom. Napredni poslanci so vsled tega v deželnem zboru namestnika vprašali, koliko je resnice na tej Benkovičevi trditvi. Namestnik grof Clary pa je odgovoril, da je Benkovič resnico zavijal in da on (namestnik) ni nikdar tistega dejal, kar je Benkovič trdil. Dokazano je torej, da je Benkovič lagal. Čestitamo „kmetški zvezi“ za tega svojega poslanca!

Iz sv. Lovrenca v sl. gor. smo zadnjič poročali, da se je župnik Horvat izrazil, da tacega človeka videti ne more, ki čita „Štajerca“. To je bila napaka. Ne župnik, temveč župan Horvat je izrazil te besede. No, mi prav dobro razumemo, da nas župan Horvat ne more videti. Saj smo bili mi tisti, ki smo javnosti povedali, da ima ta možakar umazane prste, da je ravnal krivično in nepostavno s tujimi občinskimi denarji. Mi smo to povedali in Horvat se je takrat grozil, da nas bode tožil. Pa deslej se ni upal tožiti. Kajti res, res je, stokrat res, kar smo o njemu pisali. Ko bi imel Horvat kaj časti v sebi, bi se poskril v zadnji kot svoje hiše. Kajti kaj je človek, ki porabi na nepostavni način tuje denarje? Horvatu svetujemo še enkrat prav prijateljsko, naj pusti naše naročnike pri miru. Drugače bode mo navili druge strune. To bi še manjkalo, da bi ljudje z umazanimi rokami komandirali, kakšne liste smejo

kmetje čitati . . . Baje je otresal svoj jezik tudi neki drugi Horvat. Mi le pravimo: kdor občuje s takim človekom kakor je je ta župan Horvat, ta je ravno tako slab kakor on sam. Pa adijo!

Kinematograf v Ptuj, ki ga je postavil domačin g. Breclji, se predstavlja vsak dan z večjim uspehom v veliki dvorani kazine. Kakor znano, predstavlja kinematograf žive slike. In reči se mora, da so te slike krasne. Kakor da bi res žive postave videl, tako tečejo slike pred začudenimi očmi. Vsakdo, kdor še kaj tacega ni videl, bode gotovo rad žrtvoval tistih par krajcarjev, da si ogleda stvar. Predstave se vršijo vsak dan ob 8 uri, v nedeljah pa ob 3, 1/2, 5 in 8 uri. Cene so nizke (od 80 do 30 vinarjev). Čestitamo mlademu podjetju za lepe uspehe in upamo, da bode občinstvo z mnogobrojnim obiskom svojo hvaležnost izkazalo!

Veteransko društvo v sv. Trojici obdrži v nedeljo 22. t. m. ob priliki 60 letnega praznovanja cesarjevega velike slavnosti.

Vzorni duhovnik je gotovo župnik od sv. Petra pri Radgoni g. Martin Osenjak. Tudi letos ni šel na zbirco. Ta vzorni duhovnik je splošno priljubljen. Vsa čast mu!

Bojkot pive končan. Kakor znano, je sklenila soc. dem. stranka bojkot, ko so se pred meseci cene pive zvišale. Zdaj se je po mesece dolgem boju sklenila med soc. stranko in med zvezo pivovarjev pogodba, ki obsega te-le točke: 1. Pivovarne ne bodejo pri gostilničarjih na cene pive vplivale, razven pri svojih najemnikih. 2. Pivovarne dovolijo krčmarjem, ki točijo pivo po stari ceni, rabat od 20 do 30%. 3. Bojkot je razveljavljen. Torej se bode zopet pivo pilo . . .

Svinjski sejem v Ptuj dne 18. nov. je bil dobro obiskan. Pripeljalo se je 547 svinj. Trgovina je bila pri navadnih cenah dobra. Prihodnji letni in žvinski ter sejem s konjami in žrebeti se vrši dne 25. t. m. Prihodnji svinjski sejem pa že 24. t. m. Cene produktov so ostale ednake.

Okr. zastop Rogatec sklenil je, položiti N. Veličanstvu cesarju ob priliki 60 letnice vladanja svoje najudanejšje čestitke pred tron.

Smrtna nesreča. Iz vlaka padel je na progi med Poličanom in Slov. Bistrici mariborski nadkonduktor Joh. Pack. Nesrečnej se je tako težko ranil, da je kmalu potem umrl.

Mladí tat. 16 letni „pikolo“ Tinče Luckl iz Slov. Bistrice je ukradel v hotelu „Meran“ v Mariboru nekemu tovarišu 110 kron. Tička so dali pod ključ.

Vlomili so v Franz'ov mlin v Mariboru in ukradli pomočniku Peter Walaj več obleke ter srebrnine.

Natakarja ustrelil. V okolici sv. Trojice so se fantje pri pijaci sprli. Kot natakar uslužbeni kočarski sin A. Gonsi je bil pri temu obstreljen in težko ranjen. 6 fantov se je zaprlo.

Ogenj je uničil v Smolincih gosp. poslopje in hišo Val. Riznerja. Škode je čez 2.000 kron. Zavarovan pa je lastnik le za 1000 K.

V vodnjaku utonil je v Altenbergu G. Prall. Nesrečnej je popravljav vodnjak in padel v vodo.

Tatvine. Kučijažu Joh. Kološek v Mariboru ukradenih je bilo 100 K. Mesarju Kramerju pa več obleke ter srebrna verižica.

O velikih tatvinah, ki so se zgodile svoj čas v mariborskih trgovinah Martinz in Pirchan je sodnika te dni razpravljala. Toženi so bili R. Dimnik, F. Weiler, G. Wolf, H. Petzko, Joh. Pachitsch, Jos. Florian. Šlo se je za precej velike svote in so tatvine dolgo trajale. Obsojeni so bili: Dimnik na 3, Weiler 4, Wolf 2, Petzko 4 mesecev, Pachitsch 4 tednov zapora. Florian je bil oproščen.

Požar je uničil gospodarsko poslopje Epparigerjeve posesti v Slov. Bistrici. Pogorelo je tudi 15 vagonov mrve in 3 vagoni slame. Požarne brambe so pridno delale, da se ogenj ni razširil. Škode je čez 10.000 K.

Iz Koroškega.

Volilni shod obdržal je preteklo nedeljo slovensko-klerikalni poslanec in orglar Grafenauer pri p. d. Woschtetu v Žel. Kapli. Podal je poročilo o svojem vzornem in veleuspešnem delovanju. Naprednjaki so sklenili, da se shoda ne udeležijo in so to tudi držali. Nesreče se na shodu ni nobene zgodilo. Tudi novega črni volilci niso izvedeli. Pač pa jim ni bilo treba ve-

čerjati, ker so se nasitili starih, obrabljenih prvaških fraz . . .

Iz Velikovca nam pošlje g. Sterže zopet popravek in pismo. Popravek se glasi tako-le: „Slavno uredništvo! Sklicujoč se na § 19. tesk. zak. z dne 17/12 1862 blagovolite z ozirom na dopis. „Iz Velikovca“ z dne 8. nov. 1908. št. 45 objaviti v prihodnem ali na slednji številki na istem mestu in z istimi črkami sledeči popravek: Ni res, da sem „kupoval pa 20 ali 18 goldinarjev met. cent meso ali živino, ker je nekemu kmetu krava zbolela in jo je morov zaklali.“ Res pa je, da še nisem kupil pod 30 goldinarjev met. cent živo živino, meso pa ne spod 60 goldinarjev. Ni res, da bi jaz kedaj kupil kako boleno živino, jaz sem kupoval vedno zdravo živino. Ni res, da se je eno tele na vozu zadušilo, res pa je da se to pri meni nikoli ni zgodilo. V Velikovcu dne 12. nov. 1908. Andrej Sterže.“ — Pismo je istotako zanimivo in se bomo z njim še popečali. Za danes dovolj s tem. Podučili se bomo o celi zadevi natančneje. Videti hočemo, kdo ima prav. Tudi bi radi vedeli, ali se piše ta gospod „Sterže“ ali „Stersche“, kajti v pismu se podpisuje s „sch“, v popravku pa z „ž“. Za sedaj vzdržujemo vse svoje trditve.

Občinsko sparkaso v Žel. Kaplji revidirala sta pretekli teden računski svetnik g. Schussmann in računski revident g. Raup, obadva od c. k. deželne vlade v Celovcu. Delovanje tega denarnega zavoda izkazalo se je kot izborno in se je našlo vse v najpopolnejšem redu. Želeti bi bilo, da bi se tudi kmetje malo bolj za to vzorno šparkaso brigali. Sploh se vidi iz vsega tega, kako velikanska razlika je med naprednimi, močnimi šparkasami in prvaškimi posojilnicami!

Vlom. Sluge Šubic v Celovcu je vlomil v predal klerikalnega poslanca Walcherja in mu ukradel 520 K ter nekemu drugemu 350 K. Svako so zaprli.

Po svetu.

O velikanski rudarski nesreči, o kateri smo že v zadnji številki poročali, se še sliši: Nesreča se je zgodila v jami „Radbod“ pri Hammu in to skoraj gotovo vsled razstrelbe. Pomoč je bila izključena. Ubitih je bilo 374 rudarjev.

Vedno več naročil

prihaja na naš kmetjski koledar. Opozarjamo, da letos ne moremo napraviti še druge naklade. Kdor bi torej zamudil pravočasno koledar naročiti, ta je sam odgovoren, ako ga ne dobi. Koledar se dobi proti naprejplačilu za vse skupaj 70 vinarjev.

Iz Pavlihove torbice.

Sodnik: Zdi se mi, da Vas poznam; Vi ste bili že večkrat tukaj?
Obtoženec: O seveda, jaz sem Vas tudi takoj spoznal; malo bolj debeli ste postali. No, kako pa kaj gre gospej soprogi? . . .

Kmet Huber l imel je svinjo, ki ni hotela žreti. Nekega dne padlo mu je nekaj pametnega v glavo. Svinje so zelo nevošljive živali. Huber l je postavil vsled tega v hlev zrcalo, v katerega je morala svinja vedno gledati, kadar je žrla. In zdaj je svinja mislila, da je še druga v hlevu in ji hoče krmo odžreti. Iz same nevošljivosti je pridno žrla, postala mastna in bila v par tednih zaklana.

Zdravnik: Ali imate bolečine v nogah?
Kmet: Kaj praviš?
Zdravnik: Ali Vas noge bolijo?
Kmet: Kaj si rekel?
Zdravnik: Če te krepjji bolijo, tepec!
Kmet: O ja, to pa, to pa že razumen . . .

Sodnik: Vi ste torej slišali, da je Huber rekel, da je župan osel?
Kmet: Ja.

Sodnik: Kaj je še rekel?
Kmet: Da mi to lahko pismeno da.
Sodnik: In kaj ste Vi odgovorili?
Kmet: Nič, jaz sem mu že tako verjel.

Neka švabska kmetica je prišla pred kratkem v vojašnico in zahtevala obersta govoriti. Oberst je jo vprašal, česar želi. „Kje pa je moj Miha?“ je vprašala žena. — „Kaj pa hočete z njim?“ — „Miha ne sme biti več soldat!“ — „Ja zakaj pa ne, ljuba žena, saj smo mi tudi soldati.“ — „Ja, Vi gospodski lahko govorite. Vi se niste nič učili in ste zato lahko soldati. Moj Miha pa je šoštar“ . . .

Profesor predava: Vol ne more govoriti. — Človek je veliko bolj pameten kot druge živali. — Krompir je najbolj koristno žito. — Kjer se nasad žitja ne izplača, se sadi po navadi živino. — Ako pride kmet domu, pride živina domu.

Književnost in umetnost.

„Bauern-Bündler-Kalender“ für das Jahr 1909. Izdan od društva „Christlicher Bauernbund“. Cena 90 vin. — Letošnji koledar nemških naprednih kmetov obsega zopet prav lepo vsebino. Iz te vsebine omenimo: Kalendarij (z vsem potrebnim). Povest »Im Bauernrocke sind wir alle Kameraden« (V kmetjski suknji smo vsi tovariši); povesti je pridejano tudi 7 slik. — Pesen »Weggeführten« (»Tovariši s pota«). — »Wir vom Lande« (»Mi od dežele«). — »Eine amerikanische Grossschlächtereie« (»Amerikanska velikančelnica«) z 1 sliko. — Povest »Der Haupthahn« (»Glavni petelin«) z 4 slikami. — »Die Macht der Arbeiterorganisation« (Moč delavskih organizacij). — Pesen »März«. — »Der Hausadvokat« (Domači advokat), zelo podučno. — »Schwänke aus aller Welt« (Sale iz vsega sveta). — »Die Polizei in Amerika« (Policija v Ameriki) z slikami. — »E'ne Annonce« (Oznacilo) povest s 3 slikami. — »Unsichtbar« (Nevidno), povest. — »Fortschritte des Verkehres« (Napredek prometa) s sliko. — »Bücherproduktion« (Proizvajanje knjig) s sliko. — Zgodovinska povest »Florian Geyer«. — »Die Einwanderung in die Vereinigten Staaten 1905« (Izseljevanje v združene države l. 1905) s sliko. — »Die Landwirtschaft in Nordamerika« (Kmetijstvo v severni Ameriki) z 8 slikami. — »Handelsverkehr Österreich-Ungarns« (Trgovski promet Avstro-Ogrske) s sliko in še mnogo drugih zabavnih povesti in podučnih člankov s slikami. Nadalje letni pregled z 30 slikami. — »Die Neuanlage von Wiesen« (Nova ureditev travnikov) s 3 slikami itd. itd. Koledar je z eno besedo krasen in ga toplo priporočamo!

Gospodarske.

Mešanica trave in detelje se seje lahko tudi med ozimino ali jaro žito. Če se hoče sejati tako mešanico med oves ali ječmen, poseje se najprvo oves ali ječmen ali tudi polnetna rž in povleče z brano. Vzame naj se le polovica navadne množine ovsu ali ječmena. Nato naj se poseje travo in deteljo vsako za se in sicer naj se poseje najprej deteljno seme ter na lahkem povleče, za tem še le travno seme in povalja na lahkem z valjarjem. Bolje je, če se seja ta mešanica med ozimino in pokrije enakomerno z zemljo. V ta neman naj se ozimina povleče z brano, potem naj se pa rabi njivsko vlačo iz trnja ali pa gladek valj. Med ozimino naj se poseje zmes kolikor mogoče zgodaj da se izkoristi zimska vlaga. Mešanica se močno obraste takoj po četvi žita, vendar naj se ne pokosi prezgodaj, jeseni se tudi lahko popase, nikar pa ne z ovcami. V drugem letu naj se pokosi še le tedaj, ko je detelja v popolnem cvetju. Tako mešanica se suši laže kakor detelja. Da se taka setev obnese, ne sme biti zemlja plevelna.

Ko se poklada živini listje ki se dobi pri obrezavanju repe, naj se poklada početkoma le po enkrat na dan in po malem, ker drugače se poloti živine driska. Pozneje še le naj se poklada dvakrat na dan in več. Priporočila se, naj se pusti, da listje pred pokladanjem nekoliko ovene, sicer pa ne preveč. Če se ravna na ta način, poloti se živine redkokedaj driska, seveda se mora pa pokladiti med dvakratnim krmenjem in zvečer toliko dobre slame, da jo živina žre, koliko se ji zljubi. Ker ima repno listje v sebi mnogo ščavnice kiseline, a prav malo apna, se mora, posebno če se ga poklada mnogo, dati živini tudi apna ali semlete in presejane krede. Odrastli živini naj se da vsak dan 80—100 gramov krede. Napaja naj se živino kakor navadno.

Ce gre od goveda trdo blato, deni odrastlemu, ko ga napajaš, v vodo 1/4 kg glauberjeve ali grenke soli. Nikar pa ne brejim živalim, ker potem zvržejo.
Koliko prostora naj ima razna živina? Srednji kmečki konj mora imeti od jaslí navzdol na dolgost prostora 2,8—3,2 m, na sirjavo 1,5—1,8 m; krava na dolgost 2,2—2,5 m (ne vstevši jase), širine 1,1—1,25 m; majhno tele 2 m dolžine in 1,1 širine, mlado govedo dolžine 1,9, širine 1 m; vol 2,37—2,9 m dolžine in širine 1,42—1,58; prešič in sicer plemenska svinja z mladici 3,5—4 m², prešič za pitanje 1,6—2 m², če je sam; marjasec 3,5—4 m², enoletni prešiči 3—4 m² enem hlevu 1 m² vsaki, 1/4—1/3 letni prešiči, vsaki po 0,5—0,8 m.

Važno za kupovalce šivalnih strojev.

Kakor vsaka tvrdka velike pomembnosti, tako se mora tudi svetovnoznana Singer Ko. precej boriti s konkurenti, ki se v svrhu lažje prodaje svojih strojev poslužujejo imena "Singer".

Vsak kupec šivalnih strojev bodi nasproti takim hvalisanjem posebno oprezen ter se prepričaj natančno, da je šivalni stroj kupljen v trgovini Singer Ko. del. družba za šivalne stroje, ki se nahajajo v vsakem večjem kraju, med drugimi

773 v Ptuj, Hauptplatz Nr. 1.

Pridni nakupovalec lesa

za javor, jesenovce, oreh, brusko in črpesno se išče. Ponudbe z referencami pod "Hartholz" na naslov "Annoncen-Expeditioren Josef Heuberger, Graz, Herrengasse 14." 777

Pekovski učenc

se takoj sprejme v pekariji preje Karl Regula, Celje. Več pismeno. 776

Kupil sem 4.000 ur - budilnic od falitne firme; preje K 4-., zdaj K 2-40 komad s 3 letno garancijo. Pošlje po naprepllačilu (tudi marke) Max Böhel Dunaj IV. Margaretenstrasse Stev. 27/27. 752

Šafer

z dobrimi spričevali, z osemlitno prakso, razume vse gospodarstvo, išče primerne službe. Pisati je na "Schaffer" poste restante Marburg. 774

Pridni pekovski učenc

se sprejme v pekariji F. Schmid, Maribor, Postgasse 6. 771

Kovaški pomočnik in učenc

se takoj sprejme pri kovaškem mojstru N. Ivančič v Ljutomeru. 781

Pekovski učenc

se takoj sprejme pri g. Johann Turtschitsch, pekovski mojster Gratwein bei Graz. 780

Učenc

za mešano trgovino, ki govori nemško in slovensko in ima prijazno zunanost, je zdrav in krepek ter od pridnih staršev, se takoj pod ugodnimi pogoji sprejme. Julius Deerinis, Leutenschach okraj Arnfels. 744

Pohištva!

v veliki zalogi, kakor tudi matrace, divani, otročje postelje, posteljne vloge, podglavničke itd. itd. po najnižji ceni, tudi na obroke, priporoča P. Srebrne v Mariboru, Tegetthofova cesta 23. 642

Iz hvaležnosti

daje na prsih bolanini na pljučah trpečim bolnikom radovoljno pojasnila. Vpraša se pri K. Hedrich, vodja fabrike Deutsch-Lugos v Banatu, Parviggasse 752. 717

Učenc

se sprejme s popolno oskrbo (obleko) v moji zelo dobri hiši. Vpraša se v pekariji F. Wilfling, Gaiser's NfG. Leoben. 753

Sprejme se izučena prodajalka

vešča nemškega in slovenskega jezika v pekarijo in trgovino s soljo s 1. januarjem 1909 pri g. Josef Orng v Ptaju. 748

Krojaški pomočnik

se takoj sprejme pri gosp. P. Staraschina, Cirkovce p. Pragersko. 775

! Prodajalci najdejo kupce ! ter udeležbo za prodajalce ali realitete vsake vrste na mestu ali v provinci po najhitrejši diskretni poti. Obrnite se zaupljivo in izključno najprej samo na naslov: Administration der I. Realitätenverwaltung, Dunaj VIII. Albertg. 30.

Za večjo trgovino z mešanim blagom na deželi se takoj sprejme krepki, inteligentni

učenc

iz bolje delavske ali kmetske družine z dobro šolsko izobrazbo, slovenščine in nemščine popolnoma zmožen. Več pove iz prijaznosti upravništvo tega lista. 770

Kravji majerski ljudje

z mesečno 90 K, prosto stanovanje, luč, drva in deputatni vrt se takoj sprejmejo. Ponudbe, v katerih se pove prejšno službo, se pošlje upravi tega lista. 745

SINGER „66“ najnovjša in najpopolnejša šivalna mašina. ORIGINAL SINGER MAHNSCHWENK prodajalnah.

Singer Co., akc. dr. šivalnih strojev Ptuj, Hauptplatz 1. 772

Razglas.

Upravni svet družbe za zavarovanje življenja in re... Der Anker na Dunaju, sklenil je na svoji seji z dne 30. marca 1908, da ob priliki slavnosti 60 letnega vladnega jubileja Nj. Veličanstva cesarja Franc Jožefa I. razdeli 100 otrokom, ki se bodo 9. oktobra d. n. 2. decembra 1908 v krajstvih in deželah, zastopanih v državnih zbornici, po eno premije prosto police (Aussteuer-Polizze) za K 100— z 20 letnim trajanjem, v splošnem torej police čez skupno svoto K 100.000.

Na štajersko deželo odpade po razdelilnem načrtu ki ga je potrdil upravni svet, 7 takih zavarovanj.

Ker se ima izvršiti izbira otrok, ki se naj obdelajo s takimi policami, glasom tozadevnega sklepa upravnega sveta po predlogu deželnega odbora, sklenil je ta po naprosbi družbe, prevzeti pravico predlaganja in s tem razpisati pogoje za police, ki se bodoje razdelile.

Tozadevno prošnjo, kateri se ima priložiti krstni list rojstveni list, dokaz o pristojnosti otroka na Štajersko ter dokaz o družinskih, dohodninskih in premoženjskih razmerah družine otrokove, odnosno ubožno ali brezpremoženjsko spričevalo, naj se vloži do najzadnje 31. decembra 1908 pri štajerskem deželnem odboru v Gradcu.

Opomni si, da odgovarja intencijam upravnega sveta družbe, prvri vrsti — pri drugače enakih predpogojih — ozirati se na otroke onih staršev, ki so pri Ankerju — že kakšno zavarovanje sklenili, istega pa vsled slabih razmer opustiti morali, da se bode to razdelitev brez ozira na narodnost in vero otroka izvršilo in končno, da se v slučaju smrti enega obdeljenih otrok pred pretekem zavarovalne dobe to zavarovanje na življenje drugega otroka potno prenese.

Prosilci, ki so bili pri družbi Der Anker za zavarovani, bi morali tedaj zato čimbolj natančno dokazilo doprinesiti.

Gradec, 8. novembra 1908. Od štajerskega deželnega odbora.

Pri letošnji draginji

se zamore štediti le pri dobrem nakupu. Pokrijte torej svojo potrebo na perilu za postelj in telo, na oblekah za gospode, dame in otroke, na potrebščinah za neveste samo direktno pri fabrikantu. Pišite nam in pošljemo vam

zastonj

in poštnine prosto naš najnovjši krasno ilustrirani umetno tiskan cenik. Iz njega priporočamo posebno:

44 vinarjev Ostanki (resti) 44 vinarjev brez napak pri metru

6—12 m dolgi po izvolitvi v lodnu, barhentu za obleke, flanelu za srajce, stofih za zimsko obleko, cajn za postelj, oksford, plavi druk, piké, stofih za bluze, cajn za predpasnike, antlje, vse garantirano čisto-barvno. Manjši resti 1—3 m dolgi gorajnske blaga pri metru že po 40 vinarjev. Ženske trikotne srajce zelo gorke od K 2-30 naprej

Gebr. Reichart, fabrikanti Dornbirn 20, Vorarlberg. Št. 1333.

RAZGLAS.

Prva okrajna gospodinska šola v Ptuj se otvori dne 1. decembra 1908 na starem rotovži kjer je spalna soba in gospodinski prostor.

Poduk bodeta dajali ena kuharica in ena šivilja. Učni načrt je sledeči: Ob 6 uri zjutraj vstanejo dekleta, si kuhajo zajutrk in pospravijo sobo. Potem se prične kuhanje kosila, pripravljene jedi porabijo dekleta same kar bodo skuhale, bodo tudi uživale.

Popoldne pospravijo zopet sobe. Potem prične poduk v šivanju, gladenju (peglanje) in pranje. Na večer bodoje vse gojenke večerjo pripravile.

Poleti bode tudi vrtnarski poduk. Kdor želi, da bo njegova hčerka postala dobra gospodinja ali krčmarica, naj ne zamudi te prilike.

Na mesec je treba plačati 20 kron. Poleg tega je treba da prinese vsako dekle nekaj žmovca, putra, bučnega olja, krompirja, fižola, jajc in perutinne seboj. Vse druge potrebščine so že preskrbljene.

Kdor hoče svojo hčerko v to potrebno šolo poslati, naj to nemudoma v pisarni okrajn. zastopa naznani, ali pa pri načelniku gosp. Orng.

Ponavljamo se enkrat: Pošiljajte svoje hčerke v to šolo. Okrajni odbor v Ptuj, dne 9. novembra 1908.

Za načelnika: M. Straschill m. p. 757

Na vinograd eno uro od Maribora se sprejme pridni viničar

s 5. do 6. delavskimi močmi in to pod zelo dobrimi pogoji. — V prašanja pri gosp. Richard Ogriseg, Maribor. 772

Kako se pripravijo sodi od črnega za belo vino? Pogostoma se dogaja, posebno pa pri malih vinorejcih, da jim primanjkuje sodi za bela vina in so potem primorani napolniti z njim sode, v katerih je bilo črno vino. Rdečo vinskno barvo, ki se je vrnila v doge sode, pa je težavno odpraviti z navadnimi lužili, posebno pa s sodo in apnom. Če se sod izluži s prejavnenim ponovno in tudi ponovno z vodo, kljub temu dobi belo vino, ki se je dajo v tak sod, pozneje nekako tako barvo, katere kupci pri belem vinu ne trpe. Včasih belo vino v takem sodu celo pordeči, kar je pri vinu velika napaka. V takih slučajih je dobro, če porabi vinorejec ceno in priprosta sredstva, ki obenem niso zdravju škodljiva, s pomočjo katerih spravi rdeče barvilo iz sodov od črnega vina in dene potem v iste brez vse skrbi bel mošt ali tudi starejše belo vino. Močne rudninske kisline, če so gorke, raztope vinskno barvilo v kratkem. Za sod od hektolitra naj se vzame 1/4 litra surove ali navadne solne kisline in zlijte polagoma v 10 litrov vrele vode. Za sod od 600 litrov n. pr. je treba vzeti 60 litrov vrele vode in 1 1/4 litra navadne solne kisline. To tekočino naj se zlijte polagoma v sod in pazi, da koga ne oškropi, nato veho zabije in ga koda na vse strani 1/4, ali pol ure. Potem naj se voha previdno odbije, izcedi rdečo tekočino in splakne sod z vodo. Ko je bil sod z vodo oplaknjen, je treba oprati sod še z vodo, v kateri se je raztopilo sodo, da se s pomočjo te odpravi solna kislina do čistega iz sode. Na vsakih 100 litrov vrele vode naj se raztopi 2 kg sode, zlijte to raztopino v sod, zaveha in koda na vse strani. Ko je bil sod dobroa skotan, tedaj naj se ta lug izlije in napolni sod z vodo do vrha ter jo pusti v njem nekaj dni. Če je bil sod dovoljno izlužen, prepričamo se najlaže, če izrežemo od znotraj tenko trščico in pogledamo natančno poševni prerez na isti. Ako zapazimo na njem še rdeče barvilo, je treba prej omenjeno izluževanje ponoviti; pa zadošča enkratno izluževanje. Westung. Weinbergsbote.

Listnica uredništva in upravnništva.

Dobje: Preosebno in nič novegal Pozdrav! — Kranec J. Slov. Gradec: Plačano do 15. 12. 1908. — Cestnik J. Slov. Gradec: Plačano do 31. 12. 1908. Oprostite zaradi tirjatve. — Brezovšek G. Plankenstein: Naročnina neplačena od 1. 6. 1908 v znesku K 175. — Kranovitič Sv. Marjeta: Plačano do 31. 12. 1908. — Stampfl Strazgojnce: Znamke sprejeli! Lepa hvala! — Kralj R. Gladbeck: Denar za koledar sprejeli. Lepa hvala za pozdrave. Naročnina plačana do 31. 12. 1908. — Orožen P. Röllnighausen: Denar za koledar sprejeli. Lepa hvala. Jubilejske znamke se bode i naprej rabilo. Pozdrav! — Pleterski F. 31325: Z dne 6. 2. t. l. vpislanimi 3 K se je plačala naročnina za l. 1907, torej tirjatve pravilna! — Sekoranja, Brixen: Koledar stane s poštnino 70 h in se plača naprej. — Einöd: Naslov: Adolf Selinschegg, Ptuj. — D. Erwenik: Plačano do do 1. 2. 1909. — L. Misi: 30717: Plačali ste naročnino le do 1. 1. 1908, tirjatve pravilna, prosimo za svoto. Znamke za koledar smo sprejeli. — A. Quas Silein: Plačano do 1. 12. 1908. Prosimo za ponovitev. Za Ogrsko košta naročnina K 450 letno. Pošljite obenem denar 70 h za koledar. — Joh. Gorene Marxloh 14823: Plačano do 1. 8. 1909. — N. Leber Au p. Aflenz: Denar sprejeli. — Lenhart A. Sv. Lovrenc pri Knittelfeld: Plačano do 15. 4. 1910. — Agrež, Mors: Plačano do 1. 7. 1908. — Požun K. Osterfeld: Denar sprejeli, lepa hvala! — Novinšek: Plačano do 1. 4. 1909. Pozdrav! — Kovše Konen: Z dne 17. 3. 1908 vposlano svoto 5 K, se je plačala naročnina do 1. 9. 1908. Naročnina je plačati naprej. — Zurbart, Dobrotovec: Plačano do 1. 9. 1908. Naročnina je plačati naprej!

Najvišje odlikovanje. Na cesarsko-jubilejski razstavi Steyer 1908 podelilo se je znani in najstarejši fabriki za šivalne stroje Singer Co. akc. dr. šivalnih strojev, tukajšnja filijalka Ptuj, Hauptplatz 1 za razstavljenе šivalne stroje tako za domačo rabo kakor tudi za obrtniške namene najvišje odlikovanje, srebrno državno medaljo; na cesarsko-jubilejski razstavi Wels 1908 pa veliko zlato medaljo.

Loterijske številke.

Gradec, dne 14. novembra: 57, 73, 32, 22, 37. Trst, dne 7. novembra: 38, 24, 68, 11, 35.

Občinska hranilnica (sparkasa) v Ormužu

Osnovana l. 1879 Poštno hranilnični konto št. 332036

prevzame

vsak dan vloge, kapitalizira nedvignene obresti polletno in plačuje rentni davek iz lastnega. Dovoljuje posojila na zemljišča, poslopja, menice (Wechsel) in vrednostne papirje pod najugodnejšimi pogoji in zmerni obrestni meri ter daje vsakega dopoludne radovoljno in brezplačno pojasnila v vseh sparkase se tikočih zadevah. Ravnateljstvo.